

СТАНОВИЩЕ

**за научните трудове и учебната дейност
на гл.ас. д-р Татяна Георгиева Радева, д.пс.**

**представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в
научна област 3. Социални, стопански и правни науки,
професионална направление**

**3.2. Психология (Специалност Медицинска психология),
обявен от МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна в ДВ бр. № 54 от 23.06.2023 г. за
нуждите на Втора клиника по Психиатрия в УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД, факултет
Медицина, катедра „Психиатрия и медицинска психология“**

**Разработил: доц. д-р Ваня Господинова Христова – ВСУ „Черноризец Храбър”,
3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология)**

I. Данни за конкурса

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна в ДВ бр. № 54 от 23.06.2023 г. за нуждите на Втора клиника по Психиатрия в УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД, факултет Медицина, катедра „Психиатрия и медицинска психология“. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

Единствен кандидат по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”, професионално направление 3.2. Психология (Специалност Медицинска психология) е гл.ас. д-р Татяна Георгиева Радева от МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна.

II. Данни за кандидата

д-р Татяна Георгиева Радева е родена през 1975 г. в гр. Варна. През 2000 г. придобива ОКС „магистър”, специалност Медицина в МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна с последваща ОКС „магистър”, специалност „Приложна психология” през 2008 г. във ВСУ „Черноризец Храбър” и ОНС „доктор” по научна специалност 3.2. „Медицинска психология” към МУ-Варна „проф. д-р Параскев Стоянов”. През 2013 г. е придобила и специалност Психиатрия. Придобитите ОКС „магистър” и ОНС „доктор”, както и последващите специализации са по профила на настоящия конкурс.

За периода от 2010г. до 2015г. кандидатката работи като: лекар-ординатор, сектор Дневен стационар, Първа психиатрична клиника, УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД, гр. Варна; 2015 г. до 2016 г. като административен отговорник дейност Дневни грижи, Втора психиатрична клиника, УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД, гр. Варна; 2016 г. до 2019 г. съответно, като лекар-ординатор-дейност Дневни грижи и лекар-асистент във Втора психиатрична клиника, УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД, гр. Варна

Професионалната си кариера, като преподавател във МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна започва през 2016 г. От представените по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” справки се установява, че гл.ас. д-р Татяна Георгиева Радева участва в международни научно-изследователски и образователни проекти.

III. Описание на научните трудове

Описанието на научните трудове на д-р Татяна Георгиева Радева е изготвено въз основа на данните представени от кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент”.

За участие в конкурса д-р Татяна Георгиева Радева е представила списък с научни трудове, включващи 2 монографии, 1 учебник и 17 броя статии.

Първо, в *количествено изражение* в съответствие с чл. 26 от ЗРАСРБ публикациите на д-р Татяна Георгиева Радева надвишават минималните законови изисквания.

Второ, по отношение на *структурните характеристики* на направените изследвания в т.ч.:

✓ Монографии – 2 броя самостоятелни трудове. Първата – *„Динамика на копинг стратегии при пациенти с депресивно разстройство”* е в обем от 132 стандартни страници структурирани в шест части. Акцента е поставен върху преживяването за стрес/дистрес, като е изследвана взаимовръзката между моделите на копинг стратегии в динамиката на лечебния процес при депресивни разстройства. Представени са и съвременни проучвания на копинг стратегиите при пациенти с депресивен епизод и ефективността на лечението, взаимовръзката с тежестта на депресивната симптоматика, ремисии и релапси и множеството хормонални и когнитивни изменения съпътстващи заболяването.

Във втората монография *„Диагностика на психични и поведенчески разстройства в реалната практика”*, която е в обем от 152 страници се отразяват етапите през които преминава диагностичният процес при болни с психични разстройства от субективна гледна точка, през погледа на терапевта. Монографията включва 11 глави, всяка от които кореспондира с разделите на МКБ-10 и разглежда специфично отделни психиатрични диагнози, принадлежащи към тези раздели.

Своеобразно продължение на идеите, представени в предходните монографии е направено и в учебникът по “Психиатрия” за студенти и специализиращи лекари в който авторката участва в пет глави с обем от 45 страници.

Общият брой на представените за конкурса статии е 17 които са както самостоятелно, така и в съавторство и изразяват нейното търсене по съответно зададената проблематика. В статиите са разгледани съвременните тенденции и алгоритми в лечението на депресивните разстройства, както и персонализираното им лечение; описани са термините алексетимия, шизофренията; алгоритмът за съобщаване на скръбна вест; последиците от COVID-19 пандемията при пациенти с шизофрения; начините за лечение при нарушения в съня и др.

Представената научна продукция съответства на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в МУ „проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна.

IV. Научни приноси

От представената за конкурса научна продукция от кандидата гл. ас. д-р Татяна Георгиева Радева, биха могли да се открият следните научни и научно-приложни приноси в няколко направления:

Направление 1: Методология в терапевтичния подход при афективни разстройства:

✓ обогатени са съществуващите знания относно разбирането, че терапевтичният процес при депресия в голяма степен е повлиян както от дисфункционалните убеждения, модели и схеми на поведение, така и

от динамиката на интернализираните копинг стратегии за справяне с проблемни житейски ситуации;

✓ представени са случаи с депресивно разстройство от реалната практика и възможностите за повлияване.

✓ предложени са насоки за терапевтично повлияване в различните фази на депресивното разстройство;

✓ обсъдени са възможностите за повлияване на нежелани лекарствени реакции;

✓ анализирана е ролята както на индивидуалните, така и на груповите психотерапевтични интервенции при пациенти с депресивно разстройство.

Направление 2: Методология в терапевтичния подход при шизофрения:

✓ представени са прийоми за аугментация при рефрактерни случаи.

✓ направен е обзор във възгледите на заболяването шизофрения;

✓ анализирана е работата със семейството при пациенти с инвалидизиращи заболявания;

✓ разгледани са последиците от COVID-19 пандемията за пациенти с шизофрения;

✓ представен е хода на болестта и възможности за изграждане на терапевтичен алианс, както и възможности за психотерапевтични интервенции при пациенти с шизофрения.

Направление 3 : Феноменология и психопатология:

✓ предавайки провеждането на психиатрично интервю, са дадени примери за проявата на психопатологични феномени;

- ✓ дефинирани са различията между отделни симптоми и синдроми;
- ✓ конструиран е примерен алгоритъм за провеждане на интервю с пациент с психична проблематика;
- ✓ направена е систематизация в понятийния апарат на термина алекситимия.

Направление 4: Психосоциални фактори и тежест на психичните разстройства:

- ✓ анализирано е приемането на заболяването и изграждането на терапевтичен контакт при инвалидизиращи заболявания;
- ✓ обсъдени са възможности за психообучение на роднините на болелите и подходи за съобщаване на лоша вест;
- ✓ разгледани са последиците от изолацията, ескалирала при пациентите с шизофрения по време на пандемията от COVID-19;
- ✓ показана е ролята на социалната подкрепа, като са разгледани критичното влияние на семейството и обществото в терапевтичния процес.

Направление 5: Редки синдроми в клиничната практика:

- ✓ представен е случай на пациентка с рядко срещан синдром, проследен за период от две години в практиката, като са анализирани научните достижения за това състояние познати до момента.

Направление 6: Копинг стратегии:

- ✓ за първи път в Р България е направено изследване разкриващо динамиката на копинг стратегии при пациенти с депресивно разстройство;

- ✓ установен е определен модел за справяне с респондентите от контролната, „здрава” група включващ съвкупност от проблем-фокусиране и емоционално-фокусираните копинг стратегии, което може да се използва като модел за ремоделиране на копинг стратегии при пациенти с депресия в рамките на психотерапевтични интервенции;
- ✓ установено е, че най-значимата динамика в хода на депресивното разстройство търпят две проблем-фокусиране стратегии и две емоционално-фокусирани;
- ✓ предложен е алгоритъм за работа в практиката за ремоделиране на копинг стратегии при пациенти с депресия в рамките на психотерапевтични интервенции.

За участието в конкурса за заемането на академична длъжност „доцент” кандидатката представя трудове, които в количествен и качествен аспект считам за достатъчни за удовлетворяване на изискванията за академични публикации и същевременно в съдържателно отношение се вписват напълно в контекста на обявения конкурс.

V. Преподавателска работа

От представените автобиография, удостоверение за преподавателски стаж и справка за учебна натовареност за педагогическата дейност на гл. ас. д-р Татяна Георгиева Радева за периода от септември 2019 г. е видно, че кандидатката е ангажирана в обучението на студенти в ОКС „магистър” с няколко дисциплини.

Количествените и качествени параметри на преподавателската работа на кандидатката въз основа на представените справки и документи дават основание да се изрази много добра оценка за нейното професионално равнище по отношение на аудиторната и извън аудиторна заетост.

VI. Заключение

Детайлното запознаване с представената за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” научна продукция, както и учебно-педагогическа дейност във Факултета по медицина, Катедра Психиатрия и медицинска психология към МУ „проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна, представя гл. ас. д-р Татяна Георгиева Радева, д.м., като завършен изследовател и утвърден университетски преподавател.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да се присъди на гл. ас. д-р Татяна Георгиева Радева, д.м. научното звание „доцент” в професионално направление 3.2. Психология (Специалност Медицинска психология), област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки за Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, Факултет „Медицина“-МУ Варна и Втора клиника по Психиатрия в УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД-Варна.

06.10.2023 г.

Изготвил становището:

(доц.д-р Ваня Христова)